

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Ca. XXVI. Scitis quia post biduum pascha fiet, [et] filius hominis tradetur vt
crucifigatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

DE GLORIA ET HONORE FILII HOMINIS LIBER .X.

Propositi aut
toris in hoc
opere.

Facies quatuor
unius animalis
malis.

De facie u
tuli tractatū
erit deinceps

Psal. 144
1. Reg. 2.

1. Cor. 15

Leuit. 4

Hebra. 9.
Exodi. 24.

Exodi. 12

Ca. XXVI

PROPOSITI MODVM SVPERGRES-
sus esse uideor, reuerende mi Cuno, Præful ecclesie Ra-
tisponensis, in opere isto, de gloria & honore filij hominis,
quod tu à me magno charitatis imperio, quo circa me uti
solebas, ut scriberem, uehementer exegisti. Proposue-
ram quippe in isto libro generationis IESV CHRIS-
TI, filij Dauid, filij Abraham, siue in hoc euangelio
Matthæi, facies quatuor unius eiusdemq; animalis con-
templari, faciem hominis, faciem uituli, faciem leonis, &
faciem aquilæ uolantis, id est, quatuor sacramenta hæc,
quæ Christiano ignorare non licet, Incarnationem, Passi-

onem, Resurrectionem, atque Ascensionem, unius eiusdemq; Iesu CHRISTI. Hoc
(inquam) proposueram, quoniam pertinet ad intentionem operis consideratio hæc, &
præfixo congruit titulo, de gloria & honore filij hominis. Nec erat in intentione, totum
peragere profundum huius pelagi, totum continua expositione pertractare textum hu-
ius euangelij. Ecce autem cum ita proposuissem, uolumen extendi, ferè usque ad medium pelagi, mea propelli uela permisit,
cam magna ex parte transegi, atque ita, quasi agente spiritu uehementi, qui non longe à
portu nauigare decreueram, ferè usque ad medium pelagi, mea propelli uela permisit.

¶ Reuocabo igitur sermonis cursum, modumq; tenere curabo, & omissio tractatu eorum,
quæ in euangelio sequuntur, post illa, quæ prout potui domino adiuuante, dixi hæc uen-
us in contemplatione faciei hominis: accedam ad contemplandam faciem uituli, dignum ali-
quid fari desyderans promisso uel titulo, cuius tu mihi autor extitisti, amator gloriae & ho-
noris filij hominis.

¶ Vere fidelis dominus in uerbis suis, ueraciter dixit. Sed quicumque
glorificauerit me, glorificabo eum: qui autem contemnunt me, erunt ignobiles. Verita-
tem huius dicti, in te quoque apparere nunc gloriamur. Nam quia tu eius gloriam desy-
deranter quæstisti, de cuius desyderij fonte processit istud quoque, ut diceres, scribe mihi
opus de gloria & honore filij hominis: uestem sanctam, uestem pontificalem in gloriam,
& decorem ipse tibi fecit, cuius gratiæ finis iste sit, ut illic te inuenias in ordine sacerdotum,
ubi (sicut dicit Apostolus) unusquisq; in suo ordine resurgit, primitiæ CHRISTVS.

¶ Faciem uituli sacramentum esse dominicæ passionis ex hoc accipimus, quod (sicut in
exordio meminimus huius operis) sacra & mystica lex uitulum in figura eius pro pecca-
to iussit offerri. Si (inquit) sacerdos peccauerit, delinquere faciens populum, uel si omnis
turba ignorauerit & per imperitiam fecerit quod cõtra mandatum domini est, offeret pro
& mystico figurant sacramentum passionis Iesu Christi, cuius sanguis, secundum quod
ritus ille significat, emundauit conscientiam nostram (ait Apostolus) ab operibus mortu-
is. In initio quoque, quando Moyses ascensus in montem, & tabulas erat accepturus la-
pideas, dicente domino. Ascende in montem & esto ibi, daboq; tibi tabulas lapideas & le-
gem ac mandata quæ scripsi, ut doceas filios Israhel, sacrificium obtulit huiusmodi, scilicet
cet uitulos duodecim. ¶ Et quidem alia quoque animalia iussum est offerri, scilicet hircus
cum de capris siue caprâ, agnum siue arietem, quæ omnia sacramentum mystice spirabant
eiusdem sacrosanctæ passionis: præcipue quæ agnus ille qui immolabatur ad uesperam,
quartadecima die mensis primis: sed omnium illorum maximum est uitulus, quorum pro hoc
mysterio fundebatur sanguis, & iccirco recte pro omnibus hic in mysterio una ponitur
facies uituli. Aspectus faciei huius ab eo nobis incipit, quod dixit dominus Iesus discipulis

lis suis, **L** Scitis quia post biduum pascha fiet, & filius hominis tradetur ut cruci-
figatur

crucifigatur. ¶ Nemo uere qui nesciat pascha illud fuisse immolationem agni, ad uesperam quartadecima die mensis primi, statutumque fuisse Iudæis, ut per singulos annos eodem ritu celebrarent, secundum hæc uerba domini. Habebitis autem diem hanc in memento, & celebrabitis eam solennem domino in generationibus uestris cultu sempiterno. Item. Hanc obseruare debent omnes filij Iſrahel in generationibus suis. Hoc tamen intererat, quod cum lex ita dixisset, mense primo quartadecima die mensis ad uesperam Phasæ domini est, & quintadecima die mensis huius solennitatis azymorum domini est. ¶ Interdum non ita fiebat, neque anno illo ita factum est. Nam inter traditiones plurimas, quas seniores Iudæorum superstatuerant traditionibus dei, istud quoque statuerant: ut si diem ante sabbatum, quam sextam feriam dicimus, contingeret esse quintamdecimam mensis non celebraretur solennitas, sed differretur in diem sequentem sabbati: difficile & incommodum esse dicentes, duo sabbata continuare, id est, duobus diebus uacare ab omni opere, multas ob causas, quarum ex præcipuis una erat, quod cadauera suorum nonnunquam usque in quartam diem insepulta, fœtoris molestiam generarent. ¶ Traditio hæc cognita magnum soluit quæstionem ei, qui forte dicat. Cum Iudæi quartadecima die ad uesperam pascha celebrando, agnum comedisent, & sequenti die, quoniam quintadecima erat, solennitatem celebrare & secundum legem uacare debuissent, quomodo illis iudicia tractare licuit, quibus tunc totum diem insumpserunt in condemnatione domini, & eorum quos cum illo crucifixerunt. Hanc (inquam) quæstionem cognitio cito soluit illius iam dictæ traditionis, quia traditum illis fuerat, differre solennitatem, cum enuississet ante sabbatum legale quintadecima dies mensis, & pro duobus sabbatis unum celebrare sabbatum magnum, solennitate duplici. Vnde cum dixisset Euangelista. Iudæi ergo, quoniam parasceue erat ut non remaneret in cruce sabbato corpora, causam istam subiunxit. Erat enim magnus dies ille sabbati. His dictis pro traditione seniorum, quam obseruantes serui peccati, tunc in quintadecima die mensis quasi licitum habuerunt operari, & male operati sunt. Nunc redeamus ad rem. Scitis (inquit) quia post biduum pascha fiet, & filius hominis tradetur ut crucifigatur. Et quidem sciebant quia pascha fieret: sed hoc nesciebant quod in illa paschali uespera tradendus, & die sequenti crucifigendus esset. ¶ Ipse autem non solum sciebat, uerum etiam ab initio taliter fieri prædestinauerat, quatinus finem accipiente pascha ueteri, id est, legalis agni immolatione, confestim uerus ipse agnus & pascha nouum immolaretur: atque ita quod eatenus uelut in umbra significatum fuerat, iam in re procederet, figuræ transcuntiu ueritas permanens succederet. ¶ Nunquid uero uel illud à mysterio uacare putandum est, quod post biduum hoc futurum esse perdidit: Poterat etiam ante hoc ipsum prædicere, ita ut crederet post triduum siue post quadriduum. Ergo nec istud uacare patimur, quod tunc prædixit, ex quo post biduum, id est, tertia die, erat crucifigendus. Vnde sciendum quia sicut tridua sepultura, ita & tridua fuit passio eius, qua necessarium erat sanctam placari trinitatem, cum tris trinum temporum hominibus salutem hanc expectantibus, scilicet & illis ante legem, & illis qui sub lege fuerunt, & nobis qui nunc sub gratia uiuimus. ¶ Hæc eius tridua passio sic discernitur. Qua die dixit hoc discipulis suis, scitis quia post biduum pascha fiet, uendit fuit, Iuda traditore loquente cum principibus sacerdotum & magistratibus, & illis paciscentibus pecuniâ illi dare, quibus & respondit illum tradere. Transacta sequenti die iam ad uesperam, plena, id est, quintadecima luna effulgente, pascha de more factum est: & tunc ipse, cum esset nox, Iuda foras egresso ad tradendum, agonizans & prolixius orans, sudoremque sanguineum desudans, traditus, comprehensus & ligatus, ad principes sacerdotum adductus est, & die succedente crucifixus est. Nunc rei ordinem ingrediamur. ¶ Tunc congregati sunt principes sacerdotum & seniores populi in atrium principis sacerdotum, qui dicebatur Caiphas, & consilium fecerunt, ut Jesum dolo tenerent & occiderent. Dicebant autem. Non in die festo, Ne forte tumultus fieret in populo. ¶ Consilium istud erat, quod patriarcha Iacob præuidens dicebat. Symeon & Leui fratres, uasa iniquitatis beliantia. In consilio eorum ne ueniat anima mea, & in cœtu ipsorum non sit gloria mea, quia in furore suo occiderunt uirum, & in uoluntate sua suffoderunt murum. Maledictus furor eorum, quia pertinax, & indignatio

Immolatio agni paschalis. Exodi. 12

Ibidem.

Traditio seniorum de paschate.

Quæstio.

Responsio.

Iohan. 19

Tempus passionis prædestinatum

Ordo passionis Christi fuit tridua. Lucæ. 22

Iacob præuidit hoc consilium sacerdotum. Gene. 49